

Bőkezű ember hírében álltam, és valóban az is voltam. Sokat adakoztam, nyilvánosan ugyanúgy, mint magánéletemben. De cseppet sem bántam, ha meg kellett válnom egy tárgytól vagy egy pénzösszegetől, ilyenkor inkább valami gyönyörűséget éreztem, nem utolsósorban pedig különös mélabút, hogyha arra gondoltam, mily meddő tulajdonképpen ez a segítség, s milyen háládatlanok legtöbbször azok, akik kapják. Oly szívesen adakoztam, hogy valósággal bántott, ha nem spontánul tehettem. Már azért is bosszankodtam, s valósággal rossz néven vettem, ha pontosan fizették a kölcsöneimet. Hadd legyenek korlátlan ura saját bőkezűségemnek.

Apró vonások ezek, de talán megéri belőle az élvezetnek azt az egyre ismétlődő érzését, amelyet így életemben és főképp mesterségemben találtam. Ha például megállít egy asszony a törvényszék folyosóján, akinek az urát csak igazságérzetből vagy könyörületből, tehát ingyenesen védtem, és azt suttogja, hogy nincs az a szó, valóban, nincs az a szó, amivel háláját kifejezhetné, s én azt felelem, hogy semmi az egész, helyemben bárki más megtette volna, és még pénzt is ajánlok neki, hogy átvészeljék valahogy az elkövetkező rossz napokat, majd, hogy véget vessek az ömlengéseknek, s megőrizsem a jelenetet a maga nemességében, gyorsan meg is csókolom azt a törődött kezét, s már távozom is – több ez, higgye meg, kedves uram, mint amit közönséges becsvággyal elérhetünk, mert ezzel olyan magasságra emelkedünk, ahol az erény csak önmagából táplálkozik.

Álljunk meg ezeken a csúcsokon. Most már, ugye, megéri, mit akartam mondani azzal, hogy magasabbra törekszem. Épp ezekről a legmagasabb csúcspontokról beszéltem, mert én csakis itt tudok élni. Igen, én csakis emelkedett helyzetekben éreztem jól magam. Még az élet kis részleteiben is arra volt szükségem, hogy felül legyek. Jobb szerettem az autóbust, mint a földalattit, a

hintót inkább, mint a taxit, a tetőlakást, mint a félemeletet. Szenvedélyem volt a sportrepülés, mikor az ég magasában érezhettem a fejem, s ha tengeren utaztam, örökösen a hajó legmagasabb részein sétálgattam. A hegyekbe menekültem a nagyon zárt völgyekből, és egyre a szirteket és a fennsíkokat kerestem; legalábbis a magasban fekvő mezőkön maradtam. Ha sorsom arra kényszerít, hogy kétkezi munkát vállaljak: esztergályos vagy cserepező legyek, nyugodt lehet, uram, hogy a tetőket választom, s a szédüléssel is megbirkóztam volna. A pincék, a hajókamrák, a föld alatti folyosók, a barlangok, a szakadékok egyaránt borzadállyal töltöttek el. A barlangkutatókat pedig különösen gyűlöltem, amikor azt kellett látnom az újságok első lapján, mily arcátlanul hivalkodnak visszataszító teljesítményeikkel. Hogy valaki arra törekedjék, hogy nyolcszáz méterre jusson a föld alá, s közben még azt is kockáztassa, hogy a feje beszoruljon egy sziklarepedésbe (vagy tölcsérbe, ahogy ezek az esztelenek mondják!), az ilyesmi csak sérült agyú vagy romlott ember vállalkozása lehet. Emögött bűnnek kell lappangnia.

Egy természetes erkélyféle, öt-hatszáz méterrel a tenger felett, ahonnan még látható a napfénytől csillogó víztükör: én, épp ellenkezőleg, ilyen helyen lélegzetem szabadon, különösen ha egyedül voltam, magasan az emberi hangyák felett. Nagyon is jól megértettem, hogy a magas beszédek, a döntő prédikációk, a tűz csodái elérhető magaslatokon születnek. Szerény véleményem szerint pincékben vagy börtöncellákban (hacsak nincsenek magas toronyban, tág kilátással) nem is lehet elmélkedni; ott csak penészedni lehet. S megértettem azt az embert, aki egy szerzetbe lépett, de csakhamar ott is hagyta, mert cellája nem széles tájra nyílt, mint ahogyan remélte, hanem egy sivár falra. Higgye meg, hogy ami engem illet, én cseppet sem penészedtem. Akár magam voltam, akár mással, mindenütt magasra